

Landmandens handleplan

Rikke Krogshave Laursen

4. April 2024

STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES
INNOVATION

Fra Landmand.dk kan landmanden tilgå handleplanen

Risikokort: Våde og vandlidende marker

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES
INNOVATION

Hvert indsatsområdes handleplan består af tre basale trin

Planter, Natur og vandmiljø

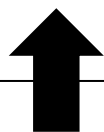
SEGES
INNOVATION

LANDBRUGSINFO

Landmandens handleplan: Løs dine udfordringer med vandlidende og oversvømmede marker

Handleplanen vejleder dig i, hvad du kan gøre for at løse dine udfordringer med vand på henholdsvis:

- kyst- og vandløbspåvirkede landbrugsjorder,
- vandlidende højbundsjorder og
- bedrifter påvirket af det generelt vådere vejr.

En for hvert indsatsområde

Trin 1: Find kilden og årsagen til udfordringerne med vandlidende og/eller oversvømmede marker

Trin 2: Find løsninger på udfordringerne med vandlidende og/eller oversvømmede marker

Trin 3: Start implementeringen af løsningerne

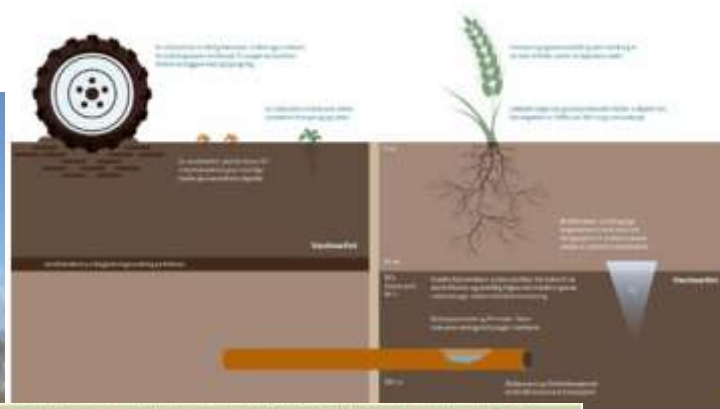
STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES
INNOVATION

Omfattende materiale der er understøttet af bl.a.:

Videoer og podcast

Rapporter, foldere, artikler, kataloger, faktaark, notater, infographics

Beregningsværktøjer

Værktøj til nem beregning af markøkonomi

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES
INNOVATION

Erfaringsplatform

Udfordringer med vand

Hvordan har andre landbrug og myndigheder løst udfordringerne med vand?

Find inspiration og gode råd fra både landmænd og myndigheder, der på forskellig vis har løst deres problemer med vand på marker og i områder med tilknytning til landbrugjord. Du kan læse og høre om deres erfaringer på SEGES Innovations Erfaringsplatform for Afvanding.

[Erfaringsplatform for Afvanding](#)

Sådan løser du dine udfordringer med vand på marker nær kyst og vandløb

Trin1: Find kilden og årsagen

- Observer

- Kommer vandet fra hhv. vandløb, fjord, hav eller en kombination (vand fra hav eller fjord som trænger op gennem vandløbet under en stormflod)?
- Hvor begynder vandet først at løbe over og ind på dine marker?
- Hvilke strømningsveje tager vandet?
- Hvor stort et område oversvømmes?
- Hvor lang tid bliver vandet stående på marken?
- Hvordan kommer vandet væk igen?
- Hvordan udviklede vejret sig før, under og efter hændelsen? osv.

- Forstå og besigtige vandløbet
- Søg dialog og involver andre bredejere, naboer, vandløbslaug, vandløbsmyndighed mv.

Sådan løser du dine udfordringer med vand på marker nær kyst og vandløb

Trin 2: Find løsninger

- Få styr på det lovgivningsmæssige og juridiske
 - Et offentligt eller privat vandløb
 - Et § 3-vandløb, Natura 2000-områder
- Handlemuligheder
- Guide til at være godt forberedt til at tage dialogen med vandløbsmyndigheden.
- Opfordring til at samles i vandløbslaug

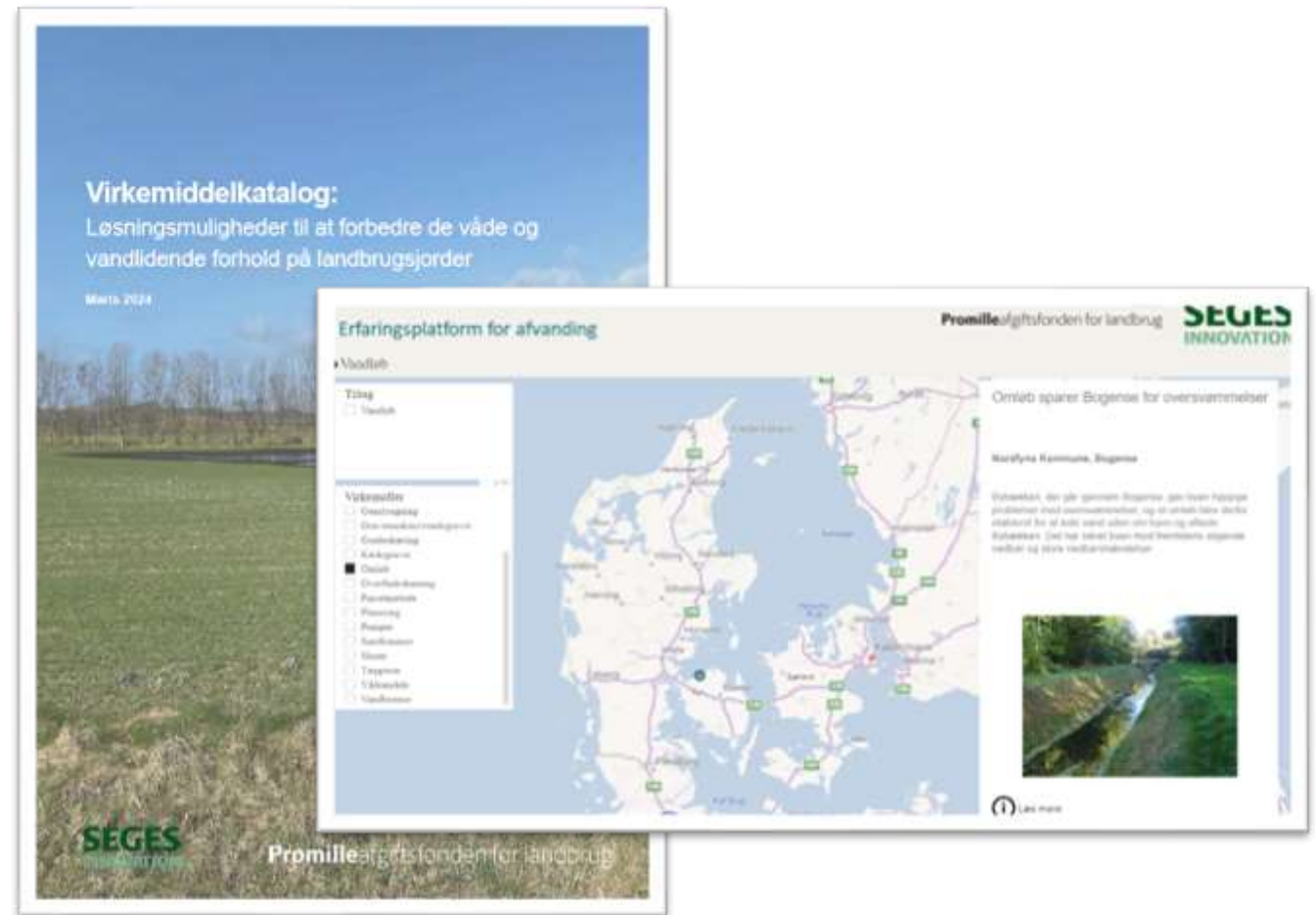
Hvem har ansvaret for vandløbsvedligeholdelsen?

Vedligeholdelsespligten for vandløb er forskellig alt efter, om der er tale om et privat vandløb eller et offentligt vandløb. For offentlige vandløb har vandløbsmyndigheden vedligeholdelsespligten, mens det for private vandløb er bredejerne.

Sådan løser du dine udfordringer med vand på marker nær kyst og vandløb

Trin 2: Find løsninger (fortsat)

- Beskrivelse af virkemidler
 - Vandløbsvedligeholdelse
- Helhedsorienterede løsninger
 - Vandtilbageholdelse
 - Dobbeltprofil
 - Miniådal
 - Omløb
 - Genslyngning af vandløb
 - Vådområde
- Inspiration fra andre via Erfaringsplatform

Sådan løser du dine udfordringer med vand på marker nær kyst og vandløb

Trin 3: Implementer løsninger

- Opmærksomhedspunkter ved implementering af løsninger til at sikre god dræning og afvanding
 - Sørg for drænene er vedligeholdte og der er frit udløb
 - OBS på at regulering kræver tilladelse
 - Helhedsorienterede løsninger er oftest en kompleks opgave og kræver samarbejde.

Sådan løser du dine udfordringer med vand på højbundsjorder

Handleplan ved vand på højbundsjorder

Fold alle ud

Trin 1: Find kilden og årsagen

+

Trin 2: Find løsninger

+

Trin 3: Implementer løsninger

+

GUIDE TIL IDENTIFICERING AF ÅRSAGER TIL **VANDLIDENDE HØJBUNDSJORDER**

SEGES
INNOVATION

- Beregningsværktøj inklusiv vejledning, som kan bruges til at undersøge, hvor stor en investering forbedringen kan forrente.

Økonomi ved dræning

Vælg først afgrøder i "Økonomi i afgrøder og sædskifter"

Område der skal drænes
Meget dårligt drænet

Dræningsbehov

ha

STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES
INNOVATION

Sådan kan du tilpasse din bedrift til det generelt vådere vejr

De 3 trin til tilpasning til det vådere vejr og dets udvikling

Fold alle ud

Trin 1: forstå årsagen til og udviklingen i det vådere vejr, samt dets betydning for antallet af markdage

+

Trin 2: Find løsninger

+

Trin 3: Implementer løsninger

+

- Historiske nedbørsændringer
- Forventede fremtidige nedbørsændringer
- Ændring i antal mark- og høstdage

Sådan kan du tilpasse din bedrift til det generelt vådere vejr

Landsdel	Estimeret høstdage 2015-2020	Ændring siden 1995-2005
Bornholm	7	0
Lolland	9	-1
Tønder	7	-1
Ringsted	9	-1
Nordfyns	8	-2
Norrdjurs	8	-1
Holstebro	6	-2
Brønderslev	6	-2

Estimerede høstdage i 2015 - 2020 for 8 forskellige landsdele for høstperioden fra 5. august til 20. august samt ændringen i antal høstdage sammenlignet med perioden 1995 – 2005.

- **Ændring i antal mark- og høstdage**

En analysen af udviklingen i antal mark- og høstdage har vist, at med de valgte modelkriterier har udviklingen været, at der **overordnet set er blevet mere tid til at etablere vår- og vintersæd, mens antallet af høstdage er faldende.**

Usikkerhed og variation mellem årene.

Det betyder, at tilpasningen af maskinkapaciteten skal gøres ift. det kortere sigte.

Sådan kan du tilpasse din bedrift til det generelt vådere vejr

Trin 2: Find løsninger

Kortsigtede løsninger

- Afgrødeforsikringer.
- Tilpasset afgrøde- og sædskiftevalg.
- Valg af dæktype og bælder. Tag det rigtige valg ved udskiftning på eksisterende maskiner og køb af nye. Tilpas trædefladen efter jordtype og beliggenhed.
- Ændret maskinbrug. Herunder alternative metoder til gylleudbringning.
- Ændring i maskinkapacitet og såning
- Tørringsfaciliteter – tilpasning af anlægstype og tørrekapacitet.

En løsningsorienteret guide for landmænd og konsulenter

Planter, Natur og vandmiljø

SEGES
INNOVATION

LANDBRUGSINFO

Landmandens handleplan: Løs dine udfordringer med vandlidende og oversvømmede marker

Handleplanen vejleder dig i, hvad du kan gøre for at løse dine udfordringer med vand på henholdsvis:

- kyst- og vandløbspåvirkede landbrugsjorder,
- vandlidende højbundsjorder og
- bedrifter påvirket af det generelt vådere vejr.

Samling af viden der dækker mange aspekter

- lovgivningsmæssigt og juridisk.
- Fagligt ift. at informere og øge vidensniveauet, herunder at identificere mulige årsager og løsninger.
- Procesmæssigt ift. gennemførsel og implementering af virkemidler.

STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES
INNOVATION

TAK for opmærksomheden

Foto: SEGES

Rikke Krogshave Laursen

Rila@seges.dk

+45 3030 2682

SEGES
INNOVATION